

اندیشیدن و پیشگامان مدیریت

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات مردمی

پرتابل جامع علوم انسانی

در این بخش بیش از صد نویسخ برترین صاحب‌نظران
و نویسندهای مدیریت و همچنین پیشگامان مدیریت
و بنیانگذاران شرکت‌ها ارائه خواهد شد. در هر
شماره به معرفی آثار و اندیشه‌های یکی از
مهمنترین و با افکار تازه‌ترین نویسندهای مدیریت و
همچنین معرفی یکی از موفق‌ترین رهبران کسب و
کار خواهیم پرداخت.

مقالات این بخش:
استیو جاز
هنری لان کانت

استیو جابز

۱۹۵۵. تولد

۱۹۷۴. شروع به کار با آتاری^۱

۱۹۷۶. ورود نخستین محصول به بازار با نام I Apple

۱۹۷۷. ورود II ادغام اپل؛ خرید سهام شرکت توسط مایک

مارکولا^۲ و انتساب به عنوان رئیس هیات مدیره

۱۹۸۰. ورود شرکت اپل به بازار بورس

۱۹۸۲. ۱ میلیارد دلار فروش؛ انتساب جان اسکولی به سمت مدیر

عامل

۱۹۸۴. تأسیس شرکت اپل مکینتاش^۳

۱۹۸۵. ترک اپل

۱۹۸۶. تأسیس NeXT

۱۹۹۳. ترک اپل توسط اسکولی

۱۹۹۶. بازگشت جابر به عنوان مشاور

۱۹۹۷. انتساب به عنوان مدیر عامل موقت^۴

۱۹۹۸. تأسیس شرکت iMac

۲۰۰۰. برداشته شدن کلمه "موقت" از عنوان جابر.

پسی^۹ وارد این شرکت شد و جابر را از شرکتی که خودش تأسیس کرده بود، کنار گذارد. خود اسکولی در سال ۱۹۹۳ از کار برکنار شد و مجدداً از جابر درخواست شد تا به اپل بازگردد. پس از بازگشت، جابر روح زندگی تازه‌ای را در این شرکت دمید. دوستان و حتی رقبای جابر تصدیق می‌کنند که او یکی از بزرگ‌ترین کارآفرینانی است که تاریخ به خود دیده است.

پیشینه و ظهور

در فوریه ۱۹۵۵، پائول وکلا^{۱۰} جابر، سرپرستی از کودکی یتیم را بر عهده گرفته و او را استیو جابر نام نهادند. جابر در لس آنجلس^{۱۱} واقع در کالیفرنیا بزرگ شد.

خارج از مدرسه، جابر در جلسات سخنرانی شرکت الکترونیکی هاولت پاکارد^{۱۲} شرکت می‌کرد و یک تابستان که

استیو جابر یکی از مؤسسان شرکت کامپیوتوری اپل^۴ و یکی از مدیران عامل برجسته است. این شرکت کار خود را توسط جابر و همکارش یعنی استیو وزنیاک^۵ در یک گاراژ آغاز کرد و رایانه‌های خانگی اپل، به سرعت ماهیت فعالیت‌های رایانه‌ای در جهان را تغییر دادند. متاسفانه، اپل یک استراتژی غلط را انتخاب کرد و از نرم افزار سیستم عامل ماک^۶ برای سخت افزارهای خود استفاده کرد. مایکروسافت در مسیری مخالف حرکت کرد و مجوز استفاده از سیستم عامل ام اس - داس^۷ را به تمامی تولیدکنندگان رایانه‌های خانگی اعطا کرد. در سال ۱۹۸۵، جان اسکولی^۸ مدیر عامل سابق شرکت

1.Steve Jobs

2.Apple Computers

3.Steve Wozniak

4.Mac

5.Dos-MS

6.John Sculley

7.Pepsi

8.Atari

9.Mike Markkula

10.Apple Macintosh

12.Paul and Clara Jobs

بالای بازاریابی جایز بود. در اقدامی عالی، اورگیس مک کنایا^{۱۵} بهترین مرد روابط عمومی در سیلیکون والی^{۱۶} را که شهرتی فراگیر در عرصه بازاریابی و روابط عمومی داشت به شرکت خود آورد.

در سال ۱۹۸۰، اپل وارد بازار بورس شد. قیمت اولیه هر سهم آن ۲۲ دلار بود که در همان روز نخست به ۲۹ دلار رسید و سرمایه شرکت نیز به ۱/۲ میلیارد دلار افزایش یافت. بین سالهای ۱۹۷۸ و ۱۹۸۳، آی بی ام^{۱۷} نخستین رایانه خانگی خود را معرفی کرد و در آن از سیستم عامل ام اس - داس^{۱۸} استفاده کرد که مجوز آن متعلق به یک شرکت کوچک نرم افزاری به نام مایکروسافت^{۱۹} بود. در عرض دو سال، آی بی ام از نظر فروش رایانه های خانگی از اپل پیشی گرفت. به علاوه، مایکروسافت بازار رایانه های خانگی را به لرزه درآورد و این در حالی بود که این شرکت خود تولیدکننده سخت افزار رایانه های خانگی نبود. مایکروسافت مجوز سیستم های عامل خویش را به تولیدکنندگان رایانه های خانگی می داد. جایز متوجه شد اگر آی بی ام و مایکروسافت، بازار را در دست بگیرند، آنگاه اپل متزوی خواهد شد.

برای حفظ موقعیت اپل، جایز به جان اسکولی مدیر عامل

استیو جایز یکی از اعضای برگزیده گروه فن آوری اطلاعات است که بیل گیتس هم عضوی از آن است. اما تفاوت جایز با دیگران به سبک او بازمی گردد. آی بی ام رایانه را وارد جهان کسب و کار کرد و مایکروسافت سیستم عامل ام اس داس را به رایانه های خانگی داد اما جایز کار با رایانه را ساده کرد. جایز این امکان را فراهم آورده که تنها با کلیک کردن، بتوان از تمامی امکانات گرافیکی و سایر امکانات رایانه ها به سادگی هر چه تمام استفاده

وقت شرکت پیسی متول شد. نتیجه این کار شکل گیری اپل میکنیتاش بود.

مالکان این شرکت، به جای اینکه مطالب خود را تایپ کنند، به کمک یک موشاوه به راحتی بر روی آیکون های مشخص کلیک می کردند. بدین ترتیب، برای کار با رایانه های خانگی دیگر نیاز به هیچ تخصص علمی در حوزه رایانه نبود. دیگر شرکت ها از همین نوآوری اپل استفاده کردند، مهم ترین آنها مایکروسافت بود. اپل به خالق جهانی از آیکون ها تبدیل شد که بیل گیتس^{۲۰} و همکارانش هم نتوانسته بودند به چنین موقعیتی

در این شرکت مشغول کار بود، استفان وزنیاک یک دانشجوی ترک تحصیلکرده از دانشگاه کالیفرنیا را ملاقات کرد. وزنیاک پسر همان مهندسی بود که آلات و ابزار زیادی را اختراع کرده بود.

او این بار همراه با وزنیاک در جلسات سخنرانی کلوب رایانهای هوم برو^{۲۱} شرکت کرد. اکثر اعضای این کلوب افرادی بودند که علاقه مند به دیودها، ترانزیستورها و ابزارهای الکترونیکی بودند. جایز دیدی متفاوت داشت و همواره به سبک کار، تجهیزات و قابلیت بازاریابی آنها می اندیشید. جایز، وزنیاک را شخصی به او پیوندید. جایز رایانه مدل I Apple را در تختخوابش طراحی کرد و ماقت آن را در گاراژ خانه اش ساخت. پس از موفقیت نسبی در فروش نخستین رایانه، یک شرکت الکترونیکی محلی، ۲۵ دستگاه سفارش داد. مشاوره های مفید مدیر عامل سابق ایتل^{۲۲}، جایز و وزنیاک را ترغیب کرد تا شرکت خودشان را تأسیس کنند. برای انجام این کار، آنها تمامی دارایی های با ارزش خویش را فروختند. این دارایی ها چیزی نبودند جز خودروی فولکس واگن جایز و یک ماشین حساب متعلق به وزنیاک که شرکت هاولت پاکارد به او هدیه داده بود. با تنها ۱۳۰۰ دلار، آنها شرکت خود را تأسیس و آن را اپل نامیدند.

لحظات مهم

نخستین محصول شرکت با نام I Apple، در سال ۱۹۷۶ با قیمت ۶۶۶ دلار روانه بازار شد. جایز و وزنیاک که با شرایط بازار داخلی آشنا بودند، در موقعیتی قرار داشتند که می توانستند سود خود را از دستگاه جدیدشان بالا ببرند. فروش II Apple به ۷۷۴۰۰ دلار رسید و به زودی، این دو کارآفرین بر روی ساخت II Apple کار کردند. مدل دوم نیز به موفقیتی چشمگیر رسید. این امر تنها به دلیل مهندسی آن نبود بلکه به دلیل قدرت

16.Intel

17.Regis McKenna

18.Silicon Valley

19.IBM

20.DOS-MS

13.Los Altos

14.Packard-Hewlett

15.Homebrew Computer Club

امکانات گرافیکی و سایر امکانات رایانه‌ها به سادگی هر چه تمام استفاده کرد.

همچنین جایز یکی از نخستین استودیوهای فیلم‌سازی رایانه‌ای را تاسیس کرد و در عین حال توانست اپل را به جایگاه قبلی آن بازگرداند. با ظهور iMac، جایز مجددًا توانایی‌های خود را به اثبات رسانید و این شرکت را به شرکتی با سرمایه چند میلیون دلاری تبدیل کرد. اپل، کامپیوتر را به انتخابی برای میلیون‌ها نفر تبدیل کرد.

برای اطلاعات بیشتر کتاب:

"اپل: داستان تبانی، خودپرستی و اشتباهات کسب و کار"،
جیم کارلتون ۱۹۹۷، ۲۳

"موج دوم استیو جایز"، آلن دوئیچمن ۲۰۰۰، ۲۴

"استیو جایز: سفری ممتاز"، جفری یانگ ۱۹۸۸، ۲۵

وب سایت:
www.apple.com

استیو جایز
من فقط فردی هستم که احتمالاً یک شاعر نه چندان مستعد در گوشة ساحل است. من از همین گوشه
استیو جایز

دست یابند. اما به هر حال سهم مایکروسافت در بازار ۸۰ درصد و سهم اپل تنها ۲۰ درصد بود. در پایان، همین موضوع اهمیتش را نشان داد.

اما در سال ۱۹۸۵ اپل دچار بحرانی شدید شد یعنی زمانی که اسکولی بدون هیچ اندیشه درستی، جایز را از شرکتی که خودش تأسیس کرده بود، اخراج کرد. این امر باعث شد سرمایه گذاران، ۲۵۰ میلیون دلار از سرمایه خود را به تأسیس شرکتی دیگر به نام NeXT اختصاص دهند. اما فروش آن با تها ۵۰۰۰ دستگاه ناممی‌کننده بود. در عوض جایز با سرمایه گذاری در شرکت استودیوهای کارتی پیکسار ۲۱ به ۶۰ میلیون دلار سود رسانید. در سال ۱۹۹۳ اسکولی اپل را ترک کرد، یعنی زمانی که سهم اپل در بازار از ۲۰ درصد به ۸ درصد سقوط کرده بود. مایکل اسپلیندر جایگزین او شد و تا سال ۱۹۹۶ در این سمت باقی ماند. در دوران او، سهم اپل باز هم سقوط کرد و به ۵/۵ درصد رسید.

سرانجام جایز به شرکت خودش بازگشت و در عین حال شرکت iMac را نیز تأسیس کرد که در شش هفته تخت فعالیتش توانست ۲۷۸۰۰۰ دستگاه رایانه را به فروش برساند. این رخدادی بود که مجله فورچون از آن به عنوان "داغ ترین رخداد رایانه‌ای" یاد کرد. اعتماد وال استریت به اپل دوباره بازگشت و در عرض کمتر از یک سال ارزش سهام آن دو برابر شد. در آمد مالی سال ۲۰۰۰ این شرکت به ۷/۹۸ میلیارد دلار رسید که سود خالص آن ۷۸۶ میلیون دلار بود.

متن و نتیجه

استیو جایز یکی از اعضای برگزیده گروه فن آوری اطلاعات است که بیل گیتس هم عضوی از آن است. اما تفاوت جایز با دیگران به سبک او بازمی‌گردد. آی بی ام رایانه را وارد جهان کسب و کار کرد و مایکروسافت سیستم عامل ام اس را به رایانه‌های خانگی داد اما جایز کار با رایانه را ساده کرد. جایز این امکان را فراهم آورد که تنها با کلیک کردن، بتوان از تمامی

-
- 21.Microsoft
  - 22.Bill Gates
  - 23.Pixar
  - 24.Jim Carlton
  - 25.Alan Deutschman
  - 26.Jeffrey Young

"می خواهم صدایی را در جهان ایجاد کنم".
"من فقط فردی هستم که احتمالاً یک شاعر نه چندان مستعد در گوشة ساحل است. من از همین گوشه
نشیتی، الهام می گیرم."